

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE RADY (Euratom) 2021/765

z dnia 10 maja 2021 r.

ustanawiające program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na lata 2021–2025 uzupełniający program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylające rozporządzenie (Euratom) 2018/1563

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 7 akapit pierwszy,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po konsultacji z Komitetem Naukowo-Technicznym,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Jednym z celów Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (zwaną dalej „Wspólnotą”) jest wniesienie wkładu w podnoszenie jakości życia w państwach członkowskich, w tym przez promowanie i ułatwianie prowadzenia badań jądrowych w państwach członkowskich i uzupełnianie ich poprzez prowadzenie wspólnotowego programu badawczo-szkoleniowego.
- (2) Badania jądrowe mogą wnieść wkład w zapewnienie dobrostanu społecznego, dobrobytu gospodarczego oraz zrównoważenia środowiskowego przez poprawę bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej. Badania naukowe w dziedzinie ochrony radiologicznej umożliwiły udoskonalenie technologii medycznych, z których korzysta wielu obywateli, oraz mogą prowadzić do korzystnych zmian w innych sektorach, takich jak przemysł, rolnictwo, ochrona środowiska i bezpieczeństwo.
- (3) W pełnym poszanowaniu prawo państw członkowskich do decydowania o swoim koszyku energetycznym wyniki badań przeprowadzonych w ramach programu ustanowionego niniejszym rozporządzeniem mogłyby przyczynić się do neutralnego dla klimatu systemu energetycznego w sposób bezpieczny, wydajny i pewny.
- (4) Aby zapewnić ciągłość badań jądrowych na poziomie Wspólnoty, konieczne jest ustanowienie programu badawczo-szkoleniowego Wspólnoty na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. (zwanego dalej „programem Euratom”). Program Euratom powinien kontynuować najważniejsze działania badawcze prowadzone w ramach poprzednich programów, jednocześnie wprowadzając nowe cele szczegółowe i korzystając z tej samej metody wdrażania.
- (5) W sprawozdaniu Komisji dotyczącym śródkresowej oceny programu badawczo-szkoleniowego Euratom na lata 2014–2018 zawarto zbiór zasad przewodnich programu Euratom. Obejmują one: kontynuację wsparcia na rzecz badań jądrowych koncentrujących się na bezpieczeństwie jądrowym, zabezpieczeniach materiałów jądrowych, jądrowym bezpieczeństwie fizycznym, gospodarowaniu odpadami promieniotwórczymi, ochronie radiologicznej i rozwoju syntezy jądrowej; we współpracy z beneficjentami dalsze udoskonalanie organizacji wspólnych programów europejskich w dziedzinie jądrowej i zarządzania nimi; kontynuację i intensyfikację działań Euratomu w zakresie kształcenia i szkolenia w celu rozwijania odpowiednich umiejętności stanowiących podstawę wszystkich aspektów bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej; dalsze wykorzystywanie synergii między programami Euratom i innymi obszarami tematycznymi unijnego programu ramowego; oraz dalsze wykorzystywanie synergii między działaniami pośrednimi i bezpośrednimi programu Euratom.

- (6) Koncepcja i struktura programu Euratom powinny sprostać potrzebie osiągnięcia masy krytycznej wspieranych działań. Można to osiągnąć, ustanawiając ograniczoną liczbę celów szczegółowych koncentrujących się na kwestii bezpiecznego korzystania z rozszczepienia jądrowego do zastosowań energetycznych i niezwiązanych z wytwarzaniem energii, utrzymywaniu i rozwoju niezbędnej wiedzy fachowej, wspieraniu energii termojądrowej oraz wspomaganiu polityk Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, zabezpieczeń materiałów jądrowych i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.
- (7) Program Euratom jest kluczowym elementem wysiłków Unii na rzecz dalszego rozwoju przywództwa technologicznego i promowania doskonałości jądrowych badań naukowych i innowacji, w szczególności zapewnienia – zgodnie z celami programu ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu – w dziedzinie jądrowej najwyższe normy w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczeń materiałów jądrowych, ochrony radiologicznej, bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi oraz likwidacji obiektów jądrowych.
- (8) Ponieważ wszystkie państwa członkowskie wykorzystują materiały promieniotwórcze, na przykład do celów medycznych, lub posiadają obiekty jądrowe, ważne jest zapewnienie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 2011/70/Euratom⁽¹⁾, aby uniknąć nakładania nadmiernych obciążeń na przyszłe pokolenia. Program Euratom powinien nadal usprawniać i wspierać badania i rozwój technologii i kompetencji w dziedzinie gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi.
- (9) W kontekście niniejszego rozporządzenia badania nad syntezą jądrową są realizowane zgodnie z europejskim planem działania w zakresie syntezy jądrowej, w którym nakreślono działania badawczo-rozwojowe wymagane do stworzenia podstawy do uruchomienia elektrowni termojądrowej, oraz zgodnie z decyzją Rady 2007/198/Euratom⁽²⁾. Kluczowym etapem w perspektywie krótko- do średnioterminowej jest ukończenie budowy i uruchomienie ITER, a dynamiczny program badań nad syntezą jądrową powinien uzupełnić europejskie działania w zakresie ITER, aby wesprzeć jego przyszłą eksploatację oraz prace przygotowawcze do reaktora demonstracyjnego DEMO.
- (10) Poprzez wspieranie badań jądrowych program Euratom powinien przyczynić się do osiągnięcia celów programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (zwanego dalej „Horyzont Europa”) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695⁽³⁾ oraz ułatwić realizację strategii „Europa 2030” i wzmocnić europejską przestrzeń badawczą.
- (11) W programie Euratom należy dążyć do synergii z programem „Horyzont Europa” i innymi programami unijnymi, począwszy od ich opracowywania i planowania strategicznego, przez wybór projektów, zarządzanie, komunikację, upowszechnianie i wykorzystywanie wyników po monitorowanie, audyt i administrowanie.
- (12) Działania w ramach programu Euratom powinny być proporcjonalne, bez powielania ani wypierania finansowania prywatnego, oraz powinny tworzyć wyraźną europejską wartość dodaną. Zapewni to spójność między działaniami programu Euratom a unijnymi zasadami pomocy państwa oraz unikanie nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym.
- (13) O ile to każde państwo członkowskie samo decyduje o korzystaniu z energii jądrowej, uznaje się również, że energia jądrowa odgrywa różną rolę w poszczególnych państwach członkowskich. Program Euratom poprzez prowadzone w jego ramach działania badawcze przyczyni się również do pobudzenia między wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami szerszej dyskusji odnośnie możliwości oraz zagrożeń związanych z energią jądrową.
- (14) W celu odniesienia się do potrzeb w zakresie kształcenia i szkolenia program Euratom powinien oferować wsparcie w postaci wkładu finansowego, tak by naukowcy zajmujący się dziedziną jądrową mogli kwalifikować się do korzystania z działań „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA) na równi z naukowcami z innych dziedzin.

(1) Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48).

(2) Decyzja Rady 2007/198/Euratom z dnia 27 marca 2007 r. powołująca Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznająca mu określone korzyści (Dz.U. L 90 z 30.3.2007, s. 58).

(3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające Program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1).

- (15) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na cały czas trwania programu Euratom, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 18 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽⁴⁾ dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- (16) Do niniejszego programu Euratom stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽⁵⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem finansowym”). Rozporządzenie finansowe określa zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień, zarządzania pośredniego, instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych, pomocy finansowej oraz zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zewnętrznych. Zasady przyjęte na podstawie art. 322 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) obejmują także ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu Unii.
- (17) Rodzaje finansowania i metody realizacji na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być wybierane w zależności od ich adekwatności do osiągnięcia szczegółowych celów działań i uzyskania wyników, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzebrnięcia przepisów. W przypadku dotacji powyższa zasada powinna obejmować rozważenie możliwości zastosowania płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych.
- (18) Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie odpowiedniego udziału małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz ogólnie sektora prywatnego. W ramach uzgodnień dotyczących oceny i monitorowania należy przeprowadzać jakościowe i ilościowe oceny uczestnictwa MŚP.
- (19) Celem działalności prowadzonej w ramach programu Euratom powinny być: zniesienie nierówności płci oraz propagowanie równości kobiet i mężczyzn w obszarze badań naukowych i innowacji, zgodnie z art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 8 TFUE. Aspekt płci powinien być uwzględniany w badaniach naukowych i innowacjach oraz monitorowany na wszystkich etapach cyklu badawczego.
- (20) Dążąc do pogłębienia związków między nauką a społeczeństwem i wzmocnienia społecznego zaufania do nauki, program Euratom powinien sprzyjać świadomemu zaangażowaniu obywateli i społeczeństwa obywatelskiego w sprawy badań naukowych i innowacji przez promowanie edukacji naukowej, zapewnienie szerszego dostępu do wiedzy naukowej, opracowywanie odpowiedzialnych planów działań w dziedzinie badań naukowych i innowacji wychodzących naprzeciw obawom i oczekiwaniom obywateli i społeczeństwa obywatelskiego, a także przez ułatwienie uczestnictwa obywateli i społeczeństwa obywatelskiego w działaniach realizowanych w ramach programu Euratom.
- (21) W działaniach objętych zakresem programu Euratom należy przestrzegać praw podstawowych i zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (22) Należy w dalszym ciągu ułatwiać korzystanie z własności intelektualnej wypracowanej przez uczestników, a jednocześnie chronić uzasadnione interesy pozostałych uczestników i Wspólnoty zgodnie z Tytułem II rozdział 2 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej („Traktat Euratom”).
- (23) W celu zapewnienia jak największego oddziaływania finansowania ze środków Euratom Wspólnota może, w stosownych przypadkach, rozważyć partnerstwa europejskie z partnerami z sektora publicznego lub prywatnego, pod warunkiem że pożądane oddziaływanie może zostać skuteczniej osiągnięte poprzez partnerstwo niż przez samą Wspólnotę, w porównaniu do innych form wsparcia w ramach programu Euratom. Niniejsze rozporządzenie powinno zapewnić, aby takie partnerstwa były jednoznacznie zgodne z podejściem opartym na cyklu życia partnerstw europejskich oraz by realizowane były zgodnie z przejrzystym procesem wyboru i decyzyjnym zgodnie z załącznikiem III rozporządzenia (UE) 2021/695.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 4331 z 22.12.2020, s. 28.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (24) Powinna również istnieć możliwość podjęcia celów programu Euratom za pomocą instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych w ramach programów opartych na TFUE, pod warunkiem że działania te są zgodne z celami i zasadami takich programów.
- (25) Aby zapewnić najskuteczniejszą realizację i wypracować spójne, kompleksowe i przejrzyste ramy dla beneficjentów, uczestnictwo w programie Euratom i upowszechnianie wyników badań naukowych powinny podlegać odnośnym zasadom rozporządzenia (UE) 2021/695, z pewnymi zmianami lub wyjątkami. Do programu Euratom powinny mieć zastosowanie odpowiednie definicje i główne rodzaje działań określone w tym rozporządzeniu.
- (26) Fundusz gwarancyjny dla uczestników ustanowiony w ramach programu „Horyzont 2020” ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 ⁽⁶⁾ i zarządzany przez Komisję okazał się ważnym mechanizmem zabezpieczającym, który zmniejsza ryzyko związane z kwotami należnymi i niezwróconymi przez uczestników niewywiązujących się ze zobowiązań. W związku z tym należy ten mechanizm zabezpieczający kontynuować. Mechanizm ubezpieczeń wzajemnych ustanowiony zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/695 powinien uwzględniać również działania objęte niniejszym rozporządzeniem.
- (27) Wspólne Centrum Badawcze (zwane dalej „JRC”) powinno – w stosownych przypadkach – nadal dostarczać niezależnych dowodów naukowych dostosowanych do potrzeb klienta i zapewniać wsparcie techniczne w całym cyklu kształtowania polityki Unii i państw członkowskich. Działania bezpośrednie JRC powinny być realizowane w sposób elastyczny, sprawny i przejrzysty, z uwzględnieniem odpowiednich potrzeb użytkowników JRC i potrzeb polityki unijnej, w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i zabezpieczenia materiałów jądrowych, oraz z zapewnieniem ochrony interesów finansowych Unii. Zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 26 kwietnia 1994 r. w sprawie roli JRC, JRC powinno nadal generować dodatkowe zasoby, poprzez konkurencyjne działania wspierające na rzecz polityki Unii lub w imieniu stron trzecich. JRC powinno mieć możliwość uczestniczenia w działaniach pośrednich, o ile zostało to przewidziane w odpowiednim programie prac.
- (28) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽⁷⁾ i rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽⁸⁾, (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽⁹⁾ i (UE) 2017/1939 ⁽¹⁰⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 ⁽¹¹⁾. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont” 2020 program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁽¹¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (29) Państwa trzecie mogą również uczestniczyć na podstawie odpowiednich instrumentów prawnych. W niniejszym rozporządzeniu należy wprowadzić przepis szczególnie zobowiązujący państwa trzecie do przyznania właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, OLAF oraz Trybunałowi Obrachunkowemu praw i dostępu niezbędnych do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji.
- (30) W celu zapewnienia jednolitych warunków realizacji działań w ramach programu Euratom oraz ich monitorowania i oceny należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽¹²⁾.
- (31) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽¹³⁾ program Euratom powinien być przedmiotem ewaluacji na podstawie informacji zgromadzonych zgodnie ze szczególnymi wymogami dotyczącymi monitorowania, przy czym należy unikać obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich, a także nadmiernej regulacji. Wymogi te powinny, w stosownych przypadkach, obejmować mierzalne wskaźniki stanowiące podstawę ewaluacji skutków programu Euratom w praktyce.
- (32) Naukową i techniczną treść bezpośrednich działań JRC skonsultowano z Radą Gubernatorów JRC, ustanowioną decyzją Komisji 96/282/Euratom ⁽¹⁴⁾.
- (33) Na zasadzie dobrowolności skonsultowano się z Parlamentem Europejskim, który wydał opinię. ⁽¹⁵⁾ Również na zasadzie dobrowolności skonsultowano się z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, który wydał opinię ⁽¹⁶⁾.
- (34) Ze względu na pewność prawa rozporządzenie Rady (Euratom) 2018/1563 ⁽¹⁷⁾ należy uchylić.
- (35) Aby zapewnić ciągłość udzielania wsparcia w odpowiednim obszarze polityki i umożliwić rozpoczęcie realizowania działań od początku obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym i mieć zastosowanie od dnia 1 stycznia 2021 r.,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. (zwany dalej „programem Euratom”) oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania w działaniach pośrednich w ramach programu Euratom, jako uzupełnienie programu „Horyzont Europa”.

Ustanawia ono cele programu Euratom, budżet na lata 2021–2025, formy finansowania oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽¹³⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Decyzja Komisji 96/282/Euratom z dnia 10 kwietnia 1996 r. w sprawie reorganizacji Wspólnego Centrum Badawczego (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, s. 12).

⁽¹⁵⁾ Opinia z dnia 16.1.2019 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽¹⁶⁾ Opinia z dnia 12.12.2018 r. (Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 132).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) 2018/1563 z dnia 15 października 2018 r. w sprawie programu badawczo-szkoleniowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2019–2020) uzupełniającego „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji, a także uchylające rozporządzenie (Euratom) nr 1314/2013 (Dz.U. L 262 z 19.10.2018, s. 1).

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się odpowiednie definicje określone w rozporządzeniu (UE) 2021/695. Zawarte w tych definicjach odniesienia do Unii i programu „Horyzont Europa” odczytuje się odpowiednio jako odniesienia do Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (zwanej dalej „Wspólnotą”) i programu Euratom. Jednak do celów niniejszego rozporządzenia „program prac” oznacza dokument przyjmowany przez Komisję w celu realizacji programu Euratom zgodnie z art. 16 niniejszego rozporządzenia.

Wszystkie zawarte w niniejszym rozporządzeniu odniesienia do rozporządzenia (UE) 2021/695 dotyczą wersji obowiązującej w dniu 12 maja 2021 r.

Artykuł 3

Cele programu

1. Ogólnym celem programu Euratom jest prowadzenie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej z naciskiem na ciągłą poprawę bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej, a także przyczynienie się do osiągnięcia celów programu „Horyzont Europa” między innymi w kontekście transformacji energetycznej.
2. Program Euratom ma następujące cele szczególne:
 - a) poprawa i wsparcie bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczenia materiałów jądrowych, ochrony radiologicznej, bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi oraz likwidacji obiektów jądrowych, w tym bezpieczne wykorzystywanie energii jądrowej oraz zastosowań promieniowania jonizującego niezwiązanych z wytwarzaniem energii;
 - b) utrzymywanie i dalsze rozwijanie wiedzy fachowej i kompetencji w dziedzinie jądrowej we Wspólnocie;
 - c) wspieranie rozwoju energii syntezy jądrowej jako potencjalnego przyszłego źródła energii w produkcji energii elektrycznej oraz przyczynianie się do realizacji europejskiego planu działania w zakresie syntezy jądrowej;
 - d) wspieranie polityki Unii i jej państw członkowskich w zakresie stałej poprawy bezpieczeństwa jądrowego, zabezpieczenia materiałów jądrowych i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.
3. Cele wymienione w ust. 1 i 2 są realizowane zgodnie z załącznikiem I. W należyście uzasadnionych przypadkach, realizowanie tych celów może uwzględniać reagowanie na pojawiające się możliwości, kryzysy i zagrożenia.

Artykuł 4

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu Euratom na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. wynosi 1 382 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Szacunkowy podział kwoty, o której mowa w ust. 1, jest następujący:
 - a) 583 273 000 EUR na działania pośrednie w zakresie badań i rozwoju w dziedzinie syntezy jądrowej;
 - b) 266 399 000 EUR na działania pośrednie w dziedzinie rozszczepienia jądrowego, bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej;
 - c) 532 328 000 EUR na działania bezpośrednie podejmowane przez JRC.

Komisja nie może zmienić kwoty, o której mowa w lit. c) niniejszego ustępu.

3. Z kwoty, o której mowa w ust. 1, można również pokrywać wydatki na przygotowanie, monitorowanie, kontrolę, audyt, ocenę i inne rodzaje działalności oraz wydatki niezbędne do zarządzania programem Euratom i jego realizacji, w tym wszelkie wydatki administracyjne, a także wydatki na ocenę realizacji jego celów. Wydatki administracyjne związane z działaniami pośrednimi nie mogą przekraczać 6 % kwoty działań pośrednich programu Euratom, o którym mowa w ust. 2 lit. a) i b). Ponadto z kwoty, o której mowa w niniejszym ustępie można ponadto pokrywać:
 - a) w zakresie w jakim są one związane z celami programu Euratom – wydatki związane z badaniami, spotkaniami ekspertów, działalnością w zakresie informacji i komunikacji;

- b) wydatki związane z sieciami informatycznymi w zakresie przetwarzania i wymiany informacji, w tym z narzędziami informatycznymi dla przedsiębiorstw oraz z innego rodzaju pomocą techniczną i administracyjną niezbędną w związku z zarządzaniem programem Euratom.
4. W razie potrzeby, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2025 r., w budżecie obejmującym okres po roku 2025 mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w ust. 3.
5. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na roczne raty na kilka lat.
6. Bez uszczerbku dla rozporządzenia finansowego wydatki na działania wynikające z projektów ujętych w pierwszym programie prac mogą być kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r.
7. Środki przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego zostać przeniesione do programu Euratom zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027”). Komisja wykonuje te środki bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z lit. c) tego akapitu. Środki te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.

Artykuł 5

Państwa trzecie stowarzyszone z programem Euratom

1. W Programie Euratom mogą uczestniczyć do celów stowarzyszenia następujące państwa trzecie:
- a) państwa przystępujące, państwa kandydujące i potencjalni kandydaci, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Wspólnoty, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Wspólnotą a tymi państwami;
- b) państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Wspólnoty, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Wspólnotą a tymi państwami;
- c) państwa trzecie i terytoria spełniające wszystkie poniższe kryteria:
- (i) dobry potencjał naukowy, techniczny i innowacyjny;
- (ii) zobowiązanie do otwartej gospodarki rynkowej opartej na zasadach, w tym sprawiedliwe i równe traktowanie praw własności intelektualnej, poparte instytucjami demokratycznymi;
- (iii) aktywne propagowanie polityki na rzecz poprawy dobrobytu gospodarczego i społecznego obywateli.
2. Stowarzyszenie z programem Euratom każdego z państw trzecich, o których mowa w ust. 1 lit. c), odbywa się zgodnie z warunkami określonymi w szczegółowym układzie obejmującym udział tego państwa trzeciego w dowolnym programie Wspólnoty lub Unii, pod warunkiem że układ ten:
- a) zapewnia sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów i korzyści państwa trzeciego uczestniczącego w programach Wspólnoty lub Unii;
- b) określa warunki uczestnictwa w programach Wspólnoty lub Unii, w tym sposób obliczania wkładów finansowych do poszczególnych programów, i związane z tymi programami koszty administracyjne;

- c) nie przyznaje państwu trzeciemu jakichkolwiek uprawnień decyzyjnych w odniesieniu do programu;
- d) gwarantuje prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych.

Wkłady, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu, stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

3. Zakres stowarzyszenia każdego państwa trzeciego z programem Euratom uwzględnia cel, jakim jest pobudzenie wzrostu gospodarczego w Unii poprzez innowacje. W związku z tym części programu Euratom mogą zostać wyłączone z układu o stowarzyszeniu zawieranego z określonym państwem, z wyjątkiem państw przystępujących, kandydatów i potencjalnych kandydatów.

4. W układzie o stowarzyszeniu przewiduje się, w stosownych przypadkach, wynikające z zasady wzajemności uczestnictwo podmiotów prawnych z siedzibą w Unii w równoważnych programach państw stowarzyszonych zgodnie z warunkami ustanowionymi w tych programach.

5. W stosownych przypadkach warunki dotyczące ustalania poziomu wkładu finansowego muszą zapewniać automatyczną korektę wszelkiej znaczącej nierównowagi w stosunku do kwoty, jaką podmioty z siedzibą w państwie stowarzyszonym otrzymują z tytułu uczestnictwa w programie Euratom, z uwzględnieniem kosztów zarządzania programem Euratom oraz jego realizacji i funkcjonowania.

Artykuł 6

Realizacja i formy finansowania

1. Program Euratom jest realizowany za pomocą zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub za pomocą zarządzania pośredniego z organami finansującymi, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.

2. Finansowanie w ramach programu Euratom można również zapewnić w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, przy czym dotacje stanowią główną formę wsparcia działań pośrednich w ramach programu Euratom. Finansowanie w ramach programu Euratom można również zapewnić w formie nagród, zamówień publicznych i instrumentów finansowych w ramach działań łączonych.

3. Główne rodzaje działań stosowanych w ramach programu Euratom, określono i zdefiniowano w art. 2 rozporządzenia (UE) 2021/695 i obejmują one działania w zakresie badań naukowych i innowacji, działania innowacyjne, działania w zakresie innowacji i wprowadzania na rynek, działania w zakresie szkoleń i mobilności, działania współfinansowane z programu, działania w zakresie przedkomercyjnych zamówień publicznych, działania w zakresie koordynacji i wsparcia, nagrody motywacyjne i nagrody za osiągnięcia.

Formy finansowania, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, stosuje się w sposób elastyczny w ramach wszystkich celów programu Euratom, przy czym ich zastosowanie ustala się na podstawie potrzeb i charakteru danych celów.

4. W ramach programu Euratom wspiera się również działania bezpośrednio podejmowane przez JRC.

Artykuł 7

Partnerstwa europejskie

- 1. Części programu Euratom mogą być realizowane poprzez partnerstwa europejskie.
- 2. Udział Wspólnoty w partnerstwach europejskich może przyjmować dowolną z następujących form:

- a) uczestnictwo w partnerstwach utworzonych na podstawie protokołów ustaleń lub ustaleń umownych między Komisją a partnerami publicznymi lub prywatnymi określających cele partnerstwa europejskiego, odnośne zobowiązania wszystkich zaangażowanych stron dotyczące ich wkładów finansowych lub rzeczowych, kluczowe wskaźniki efektywności i oddziaływania, rezultaty, jakie mają zostać uzyskane oraz tryb ustalenia dotyczące sprawozdawczości; obejmują one określenie uzupełniającej działalności w zakresie badań naukowych i innowacji realizowanej przez partnerów oraz przez programu Euratom (współprogramowane partnerstwa europejskie);
 - b) uczestnictwo w programie dotyczącym działalności w zakresie badań naukowych i innowacji, określającym cele, kluczowe wskaźniki efektywności i oddziaływania oraz rezultaty, jakie mają zostać uzyskane, a także wnoszenie finansowego wkładu do takiego programu, w oparciu o zobowiązanie partnerów dotyczące ich wkładów finansowych lub rzeczowych oraz integrację ich odpowiedniej działalności z wykorzystaniem działania współfinansowania w ramach programu Euratom (współfinansowane partnerstwa europejskie).
3. Partnerstwa europejskie:
- a) ustanawia się w przypadkach, w których cele programu Euratom zostałyby osiągnięte w sposób bardziej skuteczny niż przez samą Wspólnotę i w porównaniu z innymi postaciami wsparcia w ramach programu Euratom; odpowiednią część budżetu programu Euratom przydziela się na te części;
 - b) realizuje się, stosując takie zasady, jak: unijna wartość dodana, przejrzystość i otwartość, oraz oddziaływanie w Europie i na rzecz Europy, silny efekt dźwigni o odpowiedniej skali, długoterminowe zaangażowanie wszystkich uczestniczących stron, elastyczność w realizacji, spójność, koordynacja i komplementarność z unijnymi, lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i, w stosownych przypadkach, międzynarodowymi inicjatywami lub innymi partnerstwami europejskimi;
 - c) mają wyraźne podejście oparte na cyklu życia, zawiera się je na czas określony i przewiduje warunki stopniowego wycofywania finansowania ze środków programu Euratom.
4. Przepisy i kryteria dotyczące kwalifikacji, realizacji, monitorowania, oceny i stopniowego wycofywania partnerstw europejskich określono w załączniku III do rozporządzenia (UE) 2021/695.

Artykuł 8

Otwarta nauka

Do programu Euratom mają zastosowanie przepisy dotyczące otwartej nauki ustanowione w rozporządzeniu (UE) 2021/695.

Artykuł 9

Działania kwalifikowalne oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania wyników badań naukowych

1. Do finansowania kwalifikują się wyłącznie działania służące realizacji celów, o których mowa w art. 3.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, do działań wspieranych w ramach programu Euratom stosuje się tytuł II dotyczący zasad uczestnictwa i upowszechniania obowiązujących w rozporządzeniu (UE) 2021/695. Zawarte w rozporządzeniu (UE) 2021/695 odniesienia do Unii i programu „Horyzont Europa” odczytuje się w stosownych przypadkach jako odniesienia do Wspólnoty i programu Euratom. Zawarte w rozporządzeniu (UE) 2021/695 odniesienia do „przepisów bezpieczeństwa” interpretuje się jako obejmujące ochronę interesów obronnych państw członkowskich w rozumieniu art. 24 Traktatu Euratom.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 40 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/695 prawo sprzeciwu wobec przeniesienia własności rezultatów lub wobec udzielenia wyłącznej licencji w odniesieniu do rezultatów może obejmować udzielanie licencji niewyłącznych.
4. W drodze odstępstwa od art. 41 ust. 9 rozporządzenia (UE) 2021/695 beneficjent, który otrzymał finansowanie od Wspólnoty, udostępnia nieodpłatnie instytucjom Wspólnoty, organom finansującym lub Europejskiemu Wspólnemu Przedsięwzięciu na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (Fusion for Energy) ustanowionemu decyzją 2007/198/Euratom (zwanemu dalej „wspólnym przedsięwzięciem Fusion for Energy”) dostęp do swoich wyników w celu rozwoju, realizacji i monitorowania strategii politycznych i programów Wspólnoty lub zobowiązań w ramach międzynarodowej współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi. Takie prawa dostępu obejmują prawo do upoważniania osób trzecich do korzystania z tych wyników w zamówieniach publicznych oraz prawo do udzielania sublicencji. Prawa dostępu są ograniczone do wykorzystania niekomercyjnego i niekonkurencyjnego.

5. Mechanizm Ubezpieczeń Wzajemnych ustanowiony zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/695 ma pokrywać ryzyko związane z niemożnością odzyskania od beneficjentów kwot należnych Komisji lub organom finansującym na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 10

Finansowanie skumulowane, alternatywne i łączone

1. Program Euratom realizuje się w synergii z programem „Horyzont Europa” i innymi unijnymi programami.
2. Aby osiągnąć cele programu Euratom oraz sprostać wyzwaniom wspólnym dla programu Euratom i programu „Horyzont Europa”, działania dotyczące celów ustanowionych w programie Euratom lub działania służące realizacji programu „Horyzont Europa” mogą korzystać z finansowego wkładu Wspólnoty, z zastrzeżeniem art. 9. W szczególności program Euratom może zapewniać wkład finansowy na rzecz działań „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA), aby wspierać działania mające znaczenie dla badań jądrowych.
3. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład w ramach programu Euratom, pod warunkiem że wkłady te nie pokrywają tych samych kosztów. Zasady odpowiedniego programu wnoszącego wkład mają zastosowanie do odpowiedniego wkładu w działanie. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych działania. Wsparcie w ramach poszczególnych programów może być obliczane proporcjonalnie, zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.
4. Na działania można przyznać wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027, w przypadku gdy przyznano im oznaczenie „pieczęci doskonałości” w ramach programu Euratom, w oparciu o spełnienie następujących łącznych warunków:
 - a) zostały ocenione w kontekście zaproszenia do składania wniosków w ramach programu Euratom;
 - b) spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w tym zaproszeniu do składania wniosków;
 - c) nie mogą być finansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków z uwagi na ograniczenia budżetowe.

ROZDZIAŁ II

Programowanie, monitorowanie, ocena i kontrola

Artykuł 11

Programy prac

1. Działania pośrednie programu Euratom są realizowane w ramach programów pracy, o których mowa w art. 110 rozporządzenia finansowego. W stosownych przypadkach programy prac określają całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone. Komisja przyjmuje programy prac w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 16 ust. 4.
2. Oprócz wymogów określonych w art. 110 rozporządzenia finansowego programy prac zawierają w stosownych przypadkach:
 - a) orientacyjną kwotę przydzieloną na każde działanie oraz orientacyjny harmonogram realizacji;
 - b) w odniesieniu do dotacji – ich priorytety, kryteria kwalifikacji i wyboru, relatywną wagę poszczególnych kryteriów przyznawania oraz maksymalną stawkę finansowania w odniesieniu do łącznych kosztów kwalifikowalnych;
 - c) wszelkie dodatkowe obowiązki beneficjentów, zgodnie z art. 39 i 41 rozporządzenia (UE) 2021/695.
 - d) podejście wieloletnie i kierunki strategiczne na kolejne lata realizacji.

3. Komisja sporządza wieloletni program prac dotyczący działań bezpośrednich podejmowanych przez JRC zgodnie z decyzją 96/282/Euratom.

Artykuł 12

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Komisja stale monitoruje zarządzanie programem Euratom i jego realizację. W celu zwiększenia przejrzystości regularnie aktualizowane dane są udostępniane publicznie w dostępny sposób na stronie internetowej Komisji.

Wskaźniki służące do składania corocznego sprawozdania odzwierciedlającego postępy w realizacji programu Euratom w odniesieniu do celów ustanowionych w art. 3 i określone w załączniku II, wraz ze ścieżkami oddziaływania.

2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów w realizacji celów programu Euratom, Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny, w szczególności poprzez ustalenie poziomów wyjściowych i docelowych zgodnie z załącznikiem II. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradcą na podstawie art. 16 ust. 3.

3. System sprawozdawczości dotyczącej wykonania zapewnia efektywne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji programu Euratom i jego rezultatów, bez zwiększania obciążeń administracyjnych dla beneficjentów. W tym celu na odbiorców środków finansowych Wspólnoty oraz, w stosownych przypadkach, na państwa członkowskie, nakłada się proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 13

Informacja, komunikacja, promocja, upowszechnianie i wykorzystywanie

1. Odbiorcy finansowania ze środków programu Euratom podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz zapewniają eksponowanie finansowania wspólnotowego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.

2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem Euratom oraz realizowanymi w jego ramach działaniami i uzyskanymi rezultatami. Ponadto dostarcza państwom członkowskim i beneficjentom terminowych i szczegółowych informacji. Na rzecz zainteresowanych podmiotów świadczone są oparte na dowodach usługi nawiązywania kontaktów wykorzystujące informacje analityczne i podobieństwa sieciowe, aby tworzyć konsorcja dla projektów realizowanych w ramach współpracy, przy czym szczególną uwagę poświęca się określaniu możliwości w zakresie tworzenia sieci kontaktów przez podmioty prawne z państw członkowskich osiągających słabe wyniki w zakresie badań naukowych i innowacji. Na podstawie takiej analizy można, z myślą o konkretnych zaproszeniach do składania wniosków, organizować wydarzenia ułatwiające nawiązywanie kontaktów.

3. Komisja ustanawia również strategię na rzecz upowszechniania i wykorzystywania służącą zwiększeniu dostępności i rozpowszechniania uzyskanych w programie Euratom rezultatów badań naukowych i innowacji oraz wiedzy, aby przyspieszyć ich wykorzystywanie, a następnie absorpcję przez rynek, oraz aby zwiększyć oddziaływanie programu Euratom.

4. Zasoby finansowe przydzielone na program Euratom przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Wspólnoty oraz działalności w zakresie informacji, komunikacji, promocji, upowszechniania i wykorzystywania, w zakresie, w jakim priorytety te są związane z celami, o których mowa w art. 3.

Artykuł 14

Ocena

1. Oceny programu Euratom przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym dotyczącym programu Euratom, kolejnego programu i innych inicjatyw w zakresie badań naukowych i innowacji.

2. Ocena śródkresowa programu Euratom przeprowadzana jest z pomocą niezależnych ekspertów – wybranych w drodze przejrzystej procedury – z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu Euratom, nie później jednak niż w ciągu trzech lat od rozpoczęcia realizacji programu Euratom. Obejmuje ona ocenę długoterminowego oddziaływania poprzednich programów badawczo-szkoleniowych Euratom i w stosownych przypadkach stanowi podstawę do dostosowania lub przekierunkowania programu Euratom. Obejmuje ona ocenę skuteczności, wydajności, istotności, spójności i wspólnotowej wartości dodanej programu Euratom.
3. Po zakończeniu realizacji programu Euratom, jednak nie później niż cztery lata po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadzi ocenę końcową programu Euratom. Ocena końcowa obejmuje ocenę długoterminowych skutków poprzednich programów badawczo-szkoleniowych Euratom.
4. Komisja publikuje i przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 15

Audyty

1. System kontroli programu Euratom zapewnia właściwą równowagę między zaufaniem a kontrolą, z uwzględnieniem kosztów administracyjnych i innych kosztów kontroli na wszystkich poziomach, w szczególności kosztów ponoszonych przez beneficjentów. Zasady audytu muszą być jasne, systematyczne i spójne w całym programie Euratom.
2. Działania otrzymujące wspólne finansowanie z różnych programów unijnych podlegają tylko jednemu audytowi obejmującemu wszystkie odnośne programy i ich odpowiednie obowiązujące przepisy.
3. Ponadto Komisja lub odpowiedni organ finansujący może opierać się na połączonych przeglądach systemów na poziomie beneficjenta. Takie połączone przeglądy są fakultatywne w odniesieniu do określonych rodzajów beneficjentów i składają się z audytu systemów i procesu, uzupełnionego audytem transakcji. Takie audyty transakcji są przeprowadzane przez właściwego niezależnego audytora posiadającego uprawnienia do wykonywania ustawowych badań dokumentów rachunkowych zgodnie z dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁸⁾. Audyty systemów i procesów mogą być wykorzystywane przez Komisję lub odpowiedni organ finansujący w celu określenia ogólnej pewności co do należytego zarządzania finansami oraz ponownego rozważenia poziomu audytów *ex post*, a także w celu wydawania poświadczeń sprawozdań finansowych.
4. Zgodnie z art. 127 rozporządzenia finansowego Komisja lub organ finansujący może opierać się na audytach dotyczących wykorzystania wkładów Wspólnoty przeprowadzanych przez inne niezależne i kompetentne osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub organy Unii.
5. Audyty można przeprowadzać w okresie do dwóch lat od płatności salda.
6. Komisja publikuje wytyczne dotyczące audytu, mające na celu zapewnienie rzetelnego i jednolitego stosowania oraz interpretacji procedur i przepisów audytowych przez cały okres programu Euratom.

Artykuł 16

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. Komitet spotyka się w dwóch różnych składach, które zajmują się odpowiednio aspektami programu Euratom związanymi z rozszczepieniem jądrowym oraz z syntezą jądrową.

⁽¹⁸⁾ Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87).

Z myślą o ułatwieniu realizacji programu Euratom, w związku z każdym posiedzeniem komitetu, przedstawiony w porządku obrad, Komisja pokryje koszty poniesione przez jednego przedstawiciela z każdego państwa członkowskiego, jak również jednego eksperta lub doradcy z każdego państwa członkowskiego w odniesieniu do tych punktów porządku obrad, które wymagają wykorzystania przez dane państwo członkowskie określonej wiedzy fachowej, zgodnie z ustalonymi przez Komisję wytycznymi.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
5. W przypadku gdy opinia komitetu ma być uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, gdy zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to zwykła większość członków komitetu, przed upływem terminu na wydanie opinii.
6. Komisja regularnie informuje komitet o ogólnych postępach w realizacji programu Euratom oraz przekazuje komitetowi aktualne informacje na temat wszystkich działań zaproponowanych lub finansowanych w ramach programu Euratom.

Artykuł 17

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w programie Euratom na podstawie decyzji przyjętej na mocy umowy międzynarodowej lub na podstawie jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, przyznaje ono właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, OLAF i Trybunałowi Obrachunkowemu prawa i dostęp niezbędne do wykonywania w pełni ich odpowiedzialnych kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawo do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.

ROZDZIAŁ III

Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 18

Uchylenie

Rozporządzenie (Euratom) 2018/1563 traci moc.

Artykuł 19

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację działań rozpoczętych na podstawie rozporządzenia (Euratom) 2018/1563, które nadal stosuje się do tych działań aż do ich zamknięcia.
2. W stosownych przypadkach wszelkie nieukończone zadania wykonywane przez komitet ustanowiony na podstawie rozporządzenia (Euratom) 2018/1563 przejmuje komitet, o którym mowa w art. 16 niniejszego rozporządzenia.
3. Pula środków finansowych przeznaczonych na program Euratom może również obejmować wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem Euratom a środkami przyjętymi na podstawie rozporządzenia (Euratom) 2018/1563.

*Artykuł 20***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 maja 2021 r.

W imieniu Rady
J. BORRELL FONTELLES
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

DZIAŁALNOŚCI

Cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2, do realizacji których dąży się w programie Euratom poprzez prowadzenie działalności w ogólnych kierunkach opisanych w niniejszym załączniku. Przez realizację tych celów szczegółowych program Euratom wspiera państwa członkowskie we wdrażaniu ustawodawstwa Euratomu ⁽¹⁾ oraz sprzyja wysiłkom badawczym podejmowanym przez te państwa i przez sektor prywatny. Te cele szczegółowe powinny przyczynić się do utrzymania i dalszego rozwoju technologicznego przywództwa w dziedzinie jądrowej.

Aby osiągnąć cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2, w programie Euratom będą wspierane działania przekrojowe, które gwarantują synergii wysiłków badawczych w pokonywaniu wspólnych wyzwań. Zapewnione zostaną odpowiednie powiązania i wspólne płaszczyzny z programem „Horyzont Europa”, takie jak wspólne zaproszenia do składania wniosków. Powiązane działania w zakresie badań naukowych i innowacji mogą również korzystać ze wsparcia finansowego dostępnego w ramach funduszy na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027, o ile jest to zgodne z celami i przepisami tych funduszy.

Działania wymienione w niniejszym załączniku obejmują współpracę międzynarodową w dziedzinie jądrowych badań naukowych i innowacji do celów pokojowych w oparciu o wspólne cele i wzajemne zaufanie, a ich celem jest zapewnienie wyraźnych i znaczących korzyści dla Unii, jej obywateli i środowiska. Obejmuje to międzynarodową współpracę za pośrednictwem ram wielostronnych. JRC jako formalnie uznany organ wykonawczy Euratomu na Międzynarodowym Forum IV Generacji (GIF) ⁽²⁾, będzie nadal wspierać i koordynować wkład Wspólnoty Euratom w badania naukowe i działalność szkoleniową GIF i jej udział w tych badaniach i tej działalności. Udział w działaniach GIF objętych zakresem programu Euratom skupia się na jądrowym bezpieczeństwie fizycznym, ochronie radiologicznej, zabezpieczeniach materiałów jądrowych oraz na działaniach badawczo-szkoleniowych w zakresie nierozprzestrzeniania właściwych dla systemów IV generacji.

Każde nowe działanie przydzielone JRC będzie analizowane przez Radę Gubernatorów JRC w celu sprawdzenia jego zgodności z działaniami prowadzonymi w państwach członkowskich oraz w celu uniknięcia powielania w Unii prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie jądrowej.

Priorytety programów prac zostaną ustalone przez Komisję na podstawie wkładu krajowych organów publicznych, zainteresowanych stron z dziedziny badań jądrowych oraz wszelkich odpowiednich organizacji lub forów zainteresowanych stron z dziedziny jądrowej.

Do finansowania w ramach programu Euratom kwalifikować się będą badania naukowe i szkolenia w następujących dziedzinach:

- a) poprawa i wsparcie bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczeń materiałów jądrowych, ochrony radiologicznej, bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi oraz likwidacji obiektów jądrowych, w tym bezpieczne wykorzystywanie energii jądrowej oraz bezpieczne wykorzystywanie zastosowań promieniowania jonizującego niezwiązanych z wytwarzaniem energii ⁽³⁾:
 - (i) bezpieczeństwo jądrowe: bezpieczeństwo jądrowe systemów reaktorów i cykli paliwowych wykorzystywanych we Wspólnocie lub, w niezbędnym zakresie, w celu utrzymania szerokiej wiedzy fachowej na temat bezpieczeństwa jądrowego we Wspólnocie, tych rodzajów reaktorów i ich pełnych cykli paliwowych, takich jak separacja i transmutacja, które mogą być stosowane w przyszłości;
 - (ii) bezpieczne gospodarowanie wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi: gospodarowanie, w szczególności ich przygotowanie do unieszkodliwienia i trwałe składowanie średnioaktywnymi, wysokoaktywnymi i długożyciowymi odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym, oraz gospodarowanie innymi strumieniami odpadów radioaktywnych i takimi ich rodzajami, dla których nie istnieją obecnie procesy

⁽¹⁾ W szczególności dyrektywy Rady 2006/117/Euratom z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad przemieszczaniem odpadów promieniotwórczych oraz wypalonego paliwa jądrowego (Dz.U. L 337 z 5.12.2006, s. 21); dyrektywy Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiającej wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 172 z 2.7.2009, s. 18); dyrektywy Rady 2011/70/Euratom; dyrektywy Rady 2013/51/Euratom z dnia 22 października 2013 r. określającej wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczony do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 296 z 7.11.2013, s. 12); dyrektywy Rady 2013/59/Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiającej podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego oraz uchylającej dyrektywy 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (Dz.U. L 13 z 17.1.2014, s. 1); oraz rozporządzenia Rady (Euratom) 2016/52 z dnia 15 stycznia 2016 r. określającego maksymalne dozwolone poziomy skażenia promieniotwórczego żywności i pasz po awarii jądrowej lub w innym przypadku zdarzenia radiacyjnego oraz uchylające rozporządzenie (Euratom) nr 3954/87 oraz rozporządzenia Komisji (Euratom) nr 944/89 i (Euratom) nr 770/90 (Dz.U. L 13 z 20.1.2016, s. 2).

⁽²⁾ Zgodnie z art. III.2 Umowy ramowej dotyczącej międzynarodowej współpracy w dziedzinie badań i rozwoju systemów energii jądrowej IV generacji.

⁽³⁾ Oprócz jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczeń materiałów jądrowych i nierozprzestrzeniania broni jądrowej, działania te będą mogły być realizowane w drodze działań bezpośrednich i pośrednich.

- dojrzałe pod względem przemysłowym lub w przypadku gdy istniejące procesy mogłyby zostać ulepszone; ograniczenie ilości odpadów promieniotwórczych oraz zmniejszenie ich radiotoksyczności; zarządzanie wiedzą i kompetencjami w zakresie gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym oraz transfer tej wiedzy i kompetencji między pokoleniami i programami państw członkowskich;
- (iii) likwidacja obiektów jądrowych: badania na rzecz rozwoju i oceny technologii służących likwidacji obiektów jądrowych i remediacji środowiska; wspieranie wymiany najlepszych praktyk i wiedzy w zakresie likwidacji obiektów jądrowych;
- (iv) zastosowania nauk jądrowych oraz zastosowania promieniowania jonizującego, ochrona radiologiczna, gotowość na wypadek sytuacji wyjątkowej:
- zastosowania technologii z sektora nauk jądrowych i technologii wykorzystujących promieniowanie jonizujące w medycynie, przemyśle i w innych obszarach badań naukowych,
 - oddziaływanie i zagrożenia związane z narażeniem na niskie dawki promieniowania (narażenie przemysłowe, medyczne lub środowiskowe),
 - gotowość na wypadek awarii obejmujących promieniowanie, a także badania w zakresie radioekologii,
 - zabezpieczone i bezpieczne dostawy izotopów promieniotwórczych i ich stosowanie,
 - modele rozprzestrzeniania się substancji promieniotwórczych w środowisku, a także wspieranie wymiany danych, systemów wczesnego ostrzegania oraz współpracy w zakresie technik pomiarowych ⁽⁴⁾ (realizacja przy pomocy działań bezpośrednich);
- (v) jądrowe bezpieczeństwo fizyczne, zabezpieczenia materiałów jądrowych i nierozprzestrzenianie broni jądrowej (realizacja przy pomocy działań bezpośrednich):
- metody i techniki służące wsparciu i wzmocnieniu wspólnotowych i międzynarodowych zabezpieczeń materiałów jądrowych,
 - wsparcie operacyjne dla przyjętego przez Euratom systemu zabezpieczeń materiałów jądrowych oraz szkolenia w tym zakresie,
 - wsparcie techniczne w zakresie wykonywania Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej w dziedzinie zabezpieczeń materiałów jądrowych, w tym wsparcie służące wzmocnieniu unijnego systemu kontroli wywozu,
 - badania naukowe i wsparcie na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa jądrowego i radiologicznego i jądrowego i radiologicznego bezpieczeństwa fizycznego w globalnych ramach CBRN (bezpieczeństwa chemicznego, biologicznego, radiologicznego i jądrowego) oraz powiązanych strategii unijnych,
 - metody i techniki służące do wykrywania materiałów jądrowych i promieniotwórczych nieobjętych kontrolą regulacyjną oraz zapobieganie incydentom związanym z takimi materiałami i reagowanie na nie, w tym forensyka jądrowa,
 - wsparcie na rzecz budowania zdolności w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego z wykorzystaniem Europejskiego Ośrodka Szkoleń w zakresie Jądrowego Bezpieczeństwa Fizycznego;
- b) utrzymywanie i dalsze rozwijanie wiedzy fachowej i kompetencji w dziedzinie jądrowej we Wspólnocie:
- (i) kształcenie, szkolenie i mobilność, w tym programy kształcenia i szkolenia takie jak działania „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA);
 - (ii) wspieranie innowacji, zarządzania wiedzą, upowszechniania i wykorzystywania nauk i technologii jądrowych, w szczególności na rzecz bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczeń materiałów jądrowych i ochrony radiologicznej;
 - (iii) wsparcie na rzecz transferu uzyskanych w ramach badań naukowych technologii do przemysłu;
 - (iv) wsparcie na rzecz przygotowania i rozwoju konkurencyjnego europejskiego potencjału przemysłowego w zakresie syntezy jądrowej;
 - (v) wsparcie na rzecz zapewniania i udostępniania europejskiej i międzynarodowej infrastruktury badawczej, w tym infrastruktury JRC, oraz odpowiedniego dostępu do niej ⁽⁵⁾;

⁽⁴⁾ Art. 35, 36, 38 Traktatu Euratom; decyzja Rady 87/600/Euratom z dnia 14 grudnia 1987 r. w sprawie wspólnotowych warunków wczesnej wymiany informacji w przypadku zdarzenia radiacyjnego (Dz.U. L 371 z 30.12.1987, s. 76).

⁽⁵⁾ W oparciu o plan inwestycyjny dla infrastruktury JRC.

(vi) w celu wspierania nauk jądrowych jako podstawy dla normalizacji działania bezpośrednio zapewnią referencyjne dane, materiały i pomiary bazujące na najnowszym stanie techniki i dotyczące bezpieczeństwa jądrowego, zabezpieczeń materiałów jądrowych i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, jak również innych zastosowań, np. w medycynie nuklearnej;

c) wspieranie rozwoju energii termojądrowej oraz przyczynianie się do realizacji europejskiego planu działania w zakresie syntezy jądrowej:

w ramach współfinansowanego partnerstwa europejskiego na rzecz badań nad syntezą jądrową będzie realizowany plan działania, którego celem jest rozpoczęcie wytwarzania energii termojądrowej w drugiej połowie obecnego stulecia. Działania w tym zakresie mogą obejmować między innymi:

- (i) wykorzystywanie istniejących i przyszłych instalacji termojądrowych, w tym – w stosownych przypadkach – przyznawanie dotacji na działalność infrastruktur badawczych zajmujących się syntezą jądrową;
- (ii) przygotowania do eksploatacji przyszłych elektrowni termojądrowych przez opracowanie wszystkich istotnych aspektów, w tym materiałów, technologii i projektów;
- (iii) realizacja ukierunkowanego programu kształcenia i szkolenia w ramach uzupełnienia działań, o których mowa w lit. b) ppkt (i);
- (iv) koordynacja wspólnych działań ze wspólnym przedsięwzięciem Fusion for Energy;
- (v) współpraca z organizacją ITER;
- (vi) współpraca naukowa w ramach międzynarodowych umów Euratomu;

współfinansowane partnerstwo europejskie na rzecz badań nad syntezą jądrową będzie realizowane za pośrednictwem dotacji udzielanych osobom prawnym utworzonym lub wyznaczonym przez państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z programem Euratom. Dotacja może obejmować wkłady rzeczowe Wspólnoty lub oddelegowanie personelu Komisji;

d) wspieranie polityki Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, zabezpieczeń materiałów jądrowych i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego:

działania bezpośrednio będą służyły wspieraniu polityki w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, zabezpieczeń materiałów jądrowych i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego oraz wdrażaniu stosownych przepisów poprzez dostarczanie niezależnych dowodów naukowych i technicznych oraz wiedzy fachowej.

ZAŁĄCZNIK II

KLUCZOWE WSKAŹNIKI ŚCIEŻEK ODDZIAŁYWANIA

Ścieżki oddziaływania i związane z nimi kluczowe wskaźniki ścieżek oddziaływania umożliwią uporządkowanie struktury monitorowania postępów w realizacji celów szczegółowych programu Euratom, o których mowa w art. 3 ust. 2. W ścieżkach oddziaływania istotny jest czynnik czasu: rozróżnia się w nich perspektywę krótko-, średnio- i długoterminową. Wskaźniki ścieżek oddziaływania służą jako przybliżone wartości przy sporządzaniu sprawozdań z postępów w realizacji celów szczegółowych. Dane jednostkowe, na których opierają się kluczowe wskaźniki ścieżek oddziaływania i które są wspólne z programem „Horyzont Europa”, są gromadzone w trybie zarządzania centralnego, w sposób zharmonizowany i przy minimalnym obciążeniu sprawozdawczym beneficjentów.

Naukowe wskaźniki ścieżek oddziaływania

Oczekuje się, że program Euratom przyniesie postępy w zakresie wiedzy na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa jądowego i jądowego bezpieczeństwa fizycznego; bezpiecznych zastosowań promieniowania jonizującego; gospodarowanie wypalonym paliwem jądowym i odpadami promieniotwórczymi; ochrony radiologicznej oraz rozwoju energii termojądowej. Postępy w tym zakresie będą mierzone przy pomocy wskaźników dotyczących publikacji naukowych, postępów w realizacji planu działania w zakresie syntezy jądowej, rozwoju wiedzy fachowej i umiejętności oraz dostępu do infrastruktury badawczej.

W kierunku oddziaływania naukowego	Krótkoterminowo	Średnioterminowo	Długoterminowo
Poprawa w zakresie bezpiecznego wykorzystywania energii jądowej i zastosowań promieniowania jonizującego niezwiązanych z wytwarzaniem energii, w tym bezpieczeństwa jądowego, jądowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczeń materiałów jądowych, ochrony radiologicznej, bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądowym i odpadami promieniotwórczymi oraz likwidacji obiektów jądowych	Publikacje – Liczba publikacji naukowych z programu Euratom poddanych wzajemnej ocenie	Cytowania – Indeks cytowań publikacji naukowych z programu Euratom poddanych wzajemnej ocenie, ze wskaźnikiem średniej liczby cytowań na dyscyplinę	Nauka światowej klasy – Liczba i odsetek publikacji z programu Euratom poddanych wzajemnej ocenie, które stanowią zasadniczy wkład w daną dyscyplinę nauki
	Dzielenie się wiedzą – Odsetek produktów badawczych (otwarte dane/publikacje/oprogramowanie itp.), które udostępniono innym za pośrednictwem infrastruktury otwartej wiedzy	Rozpowszechnianie wiedzy – Odsetek produktów badawczych objętych otwartym dostępem, które zostały aktywnie wykorzystane/zacytowane	Nowe współprace – Odsetek beneficjentów programu Euratom, którzy podjęli nowe współprace interdyscyplinarne/międzysektorowe z użytkownikami ich otwartych produktów z programu Euratom z zakresu badań naukowych i innowacji
Wspieranie rozwoju energii termojądowej	Postępy w realizacji planu działania w zakresie syntezy jądowej – Odsetek ważnych etapów planu działania w zakresie syntezy jądowej ustalonych na lata 2021–2025 i osiągniętych przez program Euratom		
Utrzymywanie i dalsze rozwijanie wiedzy fachowej i doskonałości w Unii	Umiejętności – Liczba naukowców, którzy skorzystali z działalności w zakresie podnoszenia poziomu umiejętności prowadzonej w ramach programu Euratom (poprzez szkolenia, mobilność i dostęp do infrastruktury badawczej)	Kariery – Liczba i odsetek naukowców, którzy zdobyli wyższe kwalifikacje i mają większy wpływ na swoją dziedzinę badań naukowych i innowacji	Warunki pracy – Liczba i odsetek naukowców, którzy zdobyli wyższe kwalifikacje i których warunki pracy uległy poprawie
	Liczba naukowców mających dostęp do infrastruktury badawczej dzięki wsparciu z programu Euratom		
	Dostarczone materiały referencyjne oraz pomiary referencyjne włączone do zbiorów danych	Liczba zmienionych norm międzynarodowych	

Wskaźniki ścieżek oddziaływania społecznego

Program Euratom wspiera realizację priorytetów polityki Wspólnoty w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, ochrony radiologicznej i zastosowań promieniowania jonizującego poprzez badania naukowe i innowacje, co odzwierciedla portfel projektów generujących produkty przyczyniające się do sprostania wyzwaniom w tych obszarach. Oddziaływanie społeczne mierzy się również pod względem konkretnych postępów w dziedzinie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i zabezpieczeń materiałów jądrowych.

W kierunku oddziaływania społecznego	Krótkoterminowo	Średnioterminowo	Długoterminowo
Poprawa w zakresie bezpiecznego wykorzystywania energii jądrowej i zastosowań promieniowania jonizującego niezwiązanych z wytwarzaniem energii, w tym bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczeń materiałów jądrowych, ochrony radiologicznej, bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi oraz likwidacji obiektów jądrowych	Rezultaty – Liczba i odsetek produktów służących realizacji określonych priorytetów polityki	Rozwiązania – Liczba i odsetek innowacji i wyników naukowych służących realizacji określonych priorytetów polityki	Korzyści – Zagregowane szacunkowe efekty wykorzystania wyników, które uzyskano dzięki finansowaniu ze środków programu Euratom, do realizacji określonych priorytetów polityki, w tym wkład w cykl kształtowania polityki i stanowienia prawa
	Liczba wyświadczonych w usług na rzecz zabezpieczeń materiałów jądrowych	Liczba zapewnionych i wykorzystywanych systemów technicznych	
Liczba sesji szkoleniowych dla funkcjonariuszy z jednostek terenowych			
	Współtworzenie – Liczba i odsetek projektów Euratom, w których obywatele i użytkownicy końcowi z Unii przyczyniają się do współtworzenia treści w zakresie badań naukowych i innowacji	Zaangażowanie – Liczba i odsetek podmiotów będących beneficjentami programu Euratom posiadających mechanizmy zaangażowania obywateli i użytkowników końcowych po zakończeniu projektu w ramach programu Euratom	Społeczna absorpcja badań naukowych i innowacji – Absorpcja współtworzonych wyników naukowych i innowacyjnych rozwiązań z programu Euratom oraz stopień poinformowania o nich

Wskaźniki ścieżek oddziaływania w zakresie innowacji

Oczekuje się, że program Euratom przyniesie efekty w zakresie innowacji przyczyniające się do postępów w realizacji jego celów szczegółowych. Postępy w tym obszarze będą mierzone przy pomocy wskaźników dotyczących praw własności intelektualnej, innowacyjnych produktów, metod i procesów oraz ich stosowania, a także tworzenia miejsc pracy.

W kierunku oddziaływania gospodarczego/w zakresie innowacji	Krótkoterminowo	Średnioterminowo	Długoterminowo
Poprawa w zakresie bezpiecznego wykorzystywania energii jądrowej i zastosowań promieniowania jonizującego niezwiązanych z wytwarzaniem energii, w tym bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, zabezpieczeń materiałów jądrowych, ochrony radiologicznej, bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi oraz likwidacji obiektów jądrowych Wspieranie rozwoju energii termojądrowej Utrzymywanie i dalsze rozwijanie wiedzy fachowej i doskonałości w Unii	Produkty innowacyjne – Liczba innowacyjnych produktów, procesów lub metod z programu Euratom (w podziale na rodzaje innowacji) oraz zgłoszeń dotyczących praw własności intelektualnej	Innowacje – Liczba innowacji z projektów programu Euratom (w podziale na rodzaje innowacji), w tym z przyznanych praw własności intelektualnej	Wzrost gospodarczy – Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw, które opracowały innowacje finansowane ze środków Euratom, oraz ich udział w rynku
	Wsparcie w zakresie zatrudnienia – Liczba stworzonych etatów w pełnym wymiarze czasu pracy oraz miejsc pracy utrzymanych w podmiotach będących beneficjentami projektu w ramach programu Euratom (w podziale na rodzaj miejsca pracy)	Utrzymane zatrudnienie – Wzrost liczby etatów w pełnym wymiarze czasu pracy w podmiotach będących beneficjentami w programie Euratom, w następstwie projektu w ramach programu Euratom (w podziale na rodzaj miejsca pracy)	Zatrudnienie ogółem – Liczba miejsc pracy stworzonych bezpośrednio lub pośrednio albo utrzymanych w następstwie rozpowszechnienia wyników programu Euratom (w podziale na rodzaj miejsca pracy)
	Liczba inwestycji publicznych i prywatnych uruchomionych dzięki początkowej inwestycji z programu Euratom	Liczba inwestycji publicznych i prywatnych uruchomionych w celu wykorzystania lub zwiększenia skali wyników programu Euratom	Postępy Unii w dążeniu do osiągnięcia poziomu 3 % PKB będące skutkiem programu Euratom

Wskaźniki ścieżek oddziaływania politycznego

Program Euratom zapewnia dowody naukowe na potrzeby kształtowania polityki. Dotyczy to w szczególności wsparcia naukowego dla innych służb Komisji, jak np. wsparcia dla zabezpieczeń przyjętych przez Euratom, lub wspierania wdrażania przez państwa członkowskie dyrektyw dotyczących kwestii jądrowych i promieniowania jonizującego ⁽¹⁾.

W kierunku oddziaływania politycznego	Krótkoterminowo	Średnioterminowo	Długoterminowo
Wspieranie polityki w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego, zabezpieczeń materiałów jądrowych i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego	Liczba i odsetek projektów Euratom generujących rezultaty istotne dla polityki	Liczba produktów mających możliwy do wykazania wpływ na politykę	Liczba i odsetek rezultatów projektów Euratom cytowanych w dokumentach politycznych i programowych

Cele zostaną określone zarówno w odniesieniu do działań pośrednich, jak i bezpośrednich, aby odzwierciedlić oczekiwane wyniki w odniesieniu do poszczególnych części programu Euratom.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (Euratom) nr 302/2005 z dnia 8 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zabezpieczeń przyjętych przez Euratom (Dz.U. L 54 z 28.2.2005, s. 1); dyrektywa Rady 2011/70/Euratom oraz dyrektywa Rady 2014/87/Euratom z dnia 8 lipca 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz.U. L 219 z 25.7.2014, s. 42).